

Wrocław, 4 lipca 2001 roku

WK.0913/331/K-12/01

**Pan
Leszek Świętalski
Wójt Gminy Stare Bogaczowice**

**ul. Główna 132
58 - 312 Stare Bogaczowice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisów art. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577) przeprowadziła w Gminie Stare Bogaczowice w okresie od 9 stycznia do 25 maja 2001 r., kompleksową kontrolę gospodarki finansowej.

Kontrolą objęto losowo wybrane i udokumentowane operacje finansowo - gospodarcze dokonane w 1999 i 2000 r. w zakresie wydatków budżetowych, w tym inwestycyjnych, prawidłowości i skuteczności realizacji dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz gospodarowania mieniem komunalnym, prawidłowości stosowania procedur w losowo wybranych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zaplanowanych w budżecie - zadań inwestycyjnych.

Wyrywkową kontrolą objęto również gospodarkę materiałową Zakładu Gospodarki Komunalnej oraz wzajemne rozliczenia Zakładu z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi Gminy - z tytułu świadczonych na rzecz tych jednostek usług.

W wyniku kontroli stwierdzono, że stan organizacyjny Urzędu a także przepisy wewnętrzne zapewniały - od strony formalnej, prawidłową realizację zadań Gminy.

W toku wykonywania uchwalonego przez Radę Gminy na lata 1999 i 2000 - budżetu, organ wykonawczy stosował zasady gospodarki finansowej określone przepisami art. 92 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późn. zm.), sprawując skuteczny nadzór nad realizacją zaplanowanych dochodów i wydatków jednostki.

Kontrola wykazała, że w Urzędzie terminowo ustalano należności z tytułu dochodów budżetowych, stosując przy wymierzaniu poszczególnych podatków stawki ustalone przez Radę Gminy a pracownicy pionu księgowości podatkowej systematycznie kontrolowali terminowość zapłaty zobowiązań pieniężnych i skutecznie egzekwowali zaległości podatkowe.

Nakazy płatnicze doręczano w terminach umożliwiających podatnikom uregulowanie zobowiązania podatkowego zgodnie z przepisami prawa.

Zbywania nieruchomości stanowiących mienie komunalne dokonywano zgodnie z przepisami ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741, z późn. zm.) i uchwał Rady Gminy, ustalając cenę nieruchomości na podstawie jej wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.

Dokonane wydatki budżetowe udokumentowano prawidłowymi dowodami księgowymi.

Wpływy z poszczególnych źródeł dochodów oraz dokonane wydatki budżetowe zaliczono do poszczególnych podziałek klasyfikacji budżetowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

W Urzędzie prawidłowo udokumentowano obroty kasowe i bankowe, a wykazane w księgach rachunkowych salda należności i zobowiązań wobec dostawców i wykonawców robót i usług zostały zinwentaryzowane w sposób i w terminie określonym przepisami ustawy z 19 listopada 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm).

Od pracowników pobierających zaliczki na zakup drobnych materiałów i usług, egzekwowano rozliczenia się z pobranych kwot.

Podkreślenia wymaga również fakt, że jeszcze w trakcie trwania kontroli podjęte zostały, ze strony Urzędu, działania mające na celu usunięcie stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień i nieprawidłowości poprzez:

- wyegzekwowanie od jednostek organizacyjnych Gminy, zwolnionych przez organ stanowiący z opłacania podatku od nieruchomości - deklaracji w sprawie tego podatku,
- dokonanie korekty sprawozdań z wykonania budżetu za I półrocze 1999 i 2000 roku oraz przekazanie Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu - korekty sprawozdania za I półrocze 2000 r.
- ustalenie stanu długoterminowych należności Gminy i wprowadzenie go do ewidencji syntetycznej,
- wszczęcie postępowań w sprawach ustalenia zobowiązań podatkowych w podatku od nieruchomości i podatku rolnym od osób fizycznych,
- zweryfikowanie wykazanego na kontach księgi głównej na 31.12.2000 r. stanu należności z tytułu dochodów budżetowych i doprowadzenie go do zgodności ze stanem wynikającym z kont ksiąg pomocniczych i wykazanie w bilansie za 2000 r. – danych zgodnych z ewidencją księgową.

Niezależnie od przytoczonych pozytywnych działań, ustalenia kontroli wykazały występowanie nieprawidłowości i uchybień będących następstwem niewłaściwej interpretacji przepisów prawa i niewystarczającej staranności w ich przestrzeganiu.

Kontrola wykazała, że prowadzące w Gminie działalność kulturalną jednostki organizacyjne takie jak: Gminy Ośrodek Kultury i biblioteki posiadały w 2000 r., z mocy przepisów uchwał organu stanowiącego - status jednostki budżetowej a formą ich finansowania była metoda brutto, właściwa dla jednostek budżetowych.

Z przepisów art. 9 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123) wynika, że prowadzenie działalności kulturalnej jest obowiązkowym zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego, zobowiązanych do organizowania działalności kulturalnej poprzez tworzenie samorządowych instytucji kultury, a

gospodarka finansowa tych instytucji w świetle przepisów art. 27, 28 i 29 ww. ustawy winna być realizowana wyłącznie na podstawie planu finansowego, zgodnie z zasadą samodzielnego gospodarowania mieniem i w ramach ustawowo przewidzianej gospodarki funduszowej.

Rada Gminy, do właściwości której należy, z mocy przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1993 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.) – tworzenie, likwidacja i reorganizacja przedsiębiorstw, zakładów budżetowych i innych gminnych jednostek organizacyjnych, nie dostosowała formy organizacyjnej i gospodarki finansowej gminnych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność kulturalną do przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Kontrola wykazała również, że wzajemne wierzytelności wynikające z umowy dzierżawy kawiarni Gminnego Ośrodka Kultury nie zostały objęte ewidencją księgową, a dochody z tytułu dzierżawy części obiektu – nie wprowadzono w 2000 i 2001 roku do budżetu Gminy.

Stwierdzono również, że z budżetu kontrolowanej jednostki wypłacono w latach 1999 i 2000 radnym, członkom komisji spoza rady oraz przewodniczącym jednostek pomocniczych Gminy, diety w wysokości 18.068 zł., bez potwierdzenia udziału tych osób w pracach organów jednostki samorządu terytorialnego.

Stwierdzono ponadto fakt przekazania z budżetu Gminy w 1999 r. środków finansowych w wysokości 1.152, 62 zł. na rzecz podmiotu gospodarczego nie zaliczonego do sektora finansów publicznych, działającego w celu osiągnięcia zysku i wykonującego zadania nie związane z realizacją zadań kontrolowanej jednostki, świadczący o nieprzestrzeganiu przepisów ustawy o finansach publicznych.

Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły:

- w zakresie rozrachunków:
 - braku zaewidencjonowania stanu długoterminowych należności budżetowych gminy w urzędzeniu księgowym, właściwym - wg przepisów załącznika nr 2 do zarządzenia nr 46 Ministra Finansów z 1 sierpnia 1995 r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości oraz jednolitych planów kont dla państwowych i gminnych jednostek budżetowych i ich gospodarstw pomocniczych, zakładów budżetowych, państwowych i gminnych funduszy celowych oraz gmin i ich związków (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 14, poz. 60) - do ewidencjonowania tej grupy aktywów,
 - wykazania na kontach księgi głównej na 31.12.1999 r. i bilansie za 1999 r. – stanu należności i zobowiązań niezgodnego ze stanem wynikającym z kont ksiąg pomocniczych,
- w zakresie dochodów budżetowych:
 - wykazania w sprawozdaniach kwartalnych z wykonania budżetu za I półrocze 1999 i 2000 roku – nieprawidłowych kwot udzielonych ulg, zwolnień, rozłożenia na raty, i zaniechania poboru podatków lokalnych,

- w zakresie wydatków budżetowych:
 - nieprzekazywania na bankowy rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pełnych kwot należnego odpisu podstawowego oraz niedotrzymywania ustalonego przepisami art. 6 ust. 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.) – terminu przekazywania równowartości naliczonego odpisu,
- w zakresie ewidencji środków trwałych:
 - braku ewidencjonowania w księgach rachunkowych zmian stanu wartości początkowej i wartości umorzenia środków trwałych z tytułu jego sprzedaży,
- w zakresie działalności Zakładu Gospodarki Komunalnej:
 - nieopracowania wymaganej przepisami art. 10 ust. 1 ustawy z 19 listopada 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) - uregulowań wewnętrznych w zakresie prowadzenia rachunkowości.

Te i inne nieprawidłowości opisane zostały szczegółowo w protokole kontroli z 25 maja 2001 roku. Przedstawiając powyższe do wiadomości panu Wójtowi oraz uwzględniając działania podjęte już w czasie trwania kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, a w szczególności:

1. Przygotowanie, na podstawie dyspozycji przepisów art. 30 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym projektu uchwały w sprawie doprowadzenia do zgodności z przepisami rozdziału trzeciego ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej - formy organizacyjnej i zasad gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Kultury i gminnych bibliotek.
2. Bieżące analizowanie stanu należności i zobowiązań celem zapewnienia zgodności danych kąt księgi głównej z danymi kont ksiąg pomocniczych.
3. Podawanie w sprawozdaniach z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy pełnych danych w zakresie udzielonych w danym okresie sprawozdawczym - ulg, zwolnień, odroczeń i umorzeń podatków.
4. Egzekwowanie od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej składania deklaracji na poszczególne podatki w terminach określonych przepisami art. 6 ust. 8 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 z późn. zm.), art. 6a ust. 8 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1993 r. Nr 94 poz. 431 z późn. zm.).
5. Wystawianie tytułów wykonawczych niezwłocznie po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu - zgodnie z dyspozycją przepisów § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 21 maja 1999

- r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. Nr 50, poz.510).
6. Oznaczanie upomnień i zamieszczanie na potwierdzeniu odbioru upomnienia kolejnego numeru ewidencji upomnień, stosownie do dyspozycji przepisów § 3 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia Ministra Finansów.
 7. Objęcie ewidencją księgową operacji gospodarczych związanych z wzajemnym świadczeniem usług przy wydzierżawianiu kawiarni GOK.
 8. Wykonywanie przepisów art. 26 ustawy z 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm.), przy świadczeniu usługi polegającej na wydzierżawianiu rzeczy.
 9. Finansowanie z budżetu wyłącznie zadań własnych.
 10. Wypłacanie diet radnym i członkom komisji spoza Rady wyłącznie w przypadkach udokumentowanego udziału w pracach organów Gminy.
 11. Przekazywanie na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pełnych kwot corocznego odpisu podstawowego, naliczonego wg zasad określonych przepisami art. 5 oraz w terminach określonych przepisami art. 6 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.
 12. Określanie, w wykazach przeznaczonych do sprzedaży nieruchomości, pełnych danych wymaganych przepisami art. 35 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741 z późn. zm.).
 13. Potwierdzanie faktu podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.
 14. Dokumentowanie, wynikającego z przepisów art. 41 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami – obowiązku zawiadomienia osoby ustalonej nabywcą nieruchomości, o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży.
 15. Potwierdzanie na dowodach księgowych, faktu przyjęcia składników majątkowych - stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 5 ustawy z 19 listopada 1994 r. (Dz. u. nr 121, poz. 591 z późn. zm.).
 16. Ustalenie wartości początkowej i wartości umorzenia sprzedanego mienia komunalnego i uwzględnienie ich w księgach rachunkowych, celem doprowadzenia danych wyrażających stan wartości początkowej i wartości umorzenia środków trwałych wykazany w księgach rachunkowych jednostki do zgodności ze stanem rzeczywistym oraz bieżące ewidencjonowanie wszelkich zmian w stanie majątku Gminy.
 17. Przeprowadzanie inwentaryzacji rzeczowych składników majątku w terminach określonych przepisami art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
- W zakresie działalności Zakładu Gospodarki Komunalnej.

1. Opracowanie i wprowadzenie do stosowania wymaganej przepisami art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości - dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w tym ustalony przez kierownika jednostki, zakładowy plan kont.
2. Opracowanie i wprowadzenie do stosowania instrukcji regulujących zasady funkcjonowania rachunkowości, a mianowicie: kontroli wewnętrznej, obiegu i kontroli dokumentów finansowo - księgowych, inwentaryzacyjnej.
3. Ustalenie, stosownie do przepisów art. 17 ust. 2 ustawy o rachunkowości, metody prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla poszczególnych grup rzeczowych składników majątku.
4. Ustalenie, celem jawności i przejrzystości finansów - zasad i sposobu zamawiania usług wykonywanych przez Zakład na rzecz pozostałych jednostek organizacyjnych oraz metody rozliczania kosztów wykonanych usług.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wcześniej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:
Pan Paweł Skibiński
Przewodniczący Rady Gminy
Stare Bogaczowice